

Jak przyjmować w szkole nowych uczniów?

CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

6 najważniejszych kroków

Jędrzej Witkowski

krok 1 **Zaczynamy od refleksji, która ułatwi nam działanie**

- Zanim podejmiecie działanie, odpowiedzcie na pytania, które pomogą Wam bardziej świadomie planować przyjmowanie nowych uczniów do szkoły:
  - *Czy uczeń i jego rodzice rozumieją pisane i niepisane zasady funkcjonowania w szkole? Jak pomogliśmy rodzinie się z nimi zapoznać?*
  - *Od czego zależy, do jakiego oddziału trafią uczeń? Czy jego potrzeby edukacyjne są wśród głównych kryteriów wyboru? Jakie inne kryteria bierzemy pod uwagę?*
  - *Czy klasa przyjmująca nowego ucznia jest do tego przygotowana? Jak pomogliśmy jej przygotować się na przyjście nowego kolegi? Jakiego wsparcia udzieliliśmy jej w pierwszych dniach?*
  - *Jak nowy uczeń i jego rodzice czują się w pierwszych dwóch tygodniach w szkole? Skąd to wiemy?*
  - *Czy wychowawca klasy i inni nauczyciele mieli czas i możliwość przygotować się na przyjęcie nowego ucznia? Jak wsparliśmy ich przygotowanie?*

---

krok 2 Tworzymy zespół i organizujemy jego pracę

- Stwórzcie zespół, który będzie odpowiadał za przyjęcie nowego ucznia do szkoły. **Wyznaczcie rolę** dla każdej osoby w zespole. Powinny się w nim znaleźć:
  - osoby z kadry kierowniczej,
  - psycholog lub pedagog,
  - nauczyciele.
- Co najmniej jedna osoba w zespole (nauczyciel, pomoc nauczyciela, asystent międzykulturowy) powinna znać język ukraiński lub rosyjski.

Dlaczego to ważne?

Stworzenie zespołu roboczego pozwoli podzielić się pracą i zapewni lepszy przepływ informacji. Możliwość konsultacji w języku ukraińskim lub rosyjskim ułatwi wdrożenie nowego ucznia i zwiększy poczucie bezpieczeństwa jego i rodziny.

---

krok 3 Sprawdzamy, czego potrzebuje nowy uczeń (diagnoza)

- Spotkajcie się na rozmowie z uczniem i jego rodzicami, by **zrozumieć ich potrzeby**, oczekiwania, aspiracje i plany oraz rozwiać ich obawy.
- Przeprowadźcie **diagnozę**:
  - kompetencji językowych ucznia,
  - jego kompetencji przedmiotowych,
  - jego potrzeb emocjonalnych.

Pamiętajcie, żeby prowadzić diagnozę w języku zrozumiałym dla ucznia i jego rodziców.

Dlaczego to ważne?

Nie będziemy mogli skutecznie wprowadzić dziecka do szkoły, jeśli nie poznamy dobrze jego potrzeb. Diagnoza powinna obejmować znajomość języka, wiedzę przedmiotową oraz potrzeby emocjonalne. Wszystkie te obszary są równie ważne dla integracji, a trudności w którymkolwiek z nich mogą ją zablokować.

krok 4 Dobieramy oddział, do której trafi nowy uczeń

- Kiedy przypisujecie ucznia do oddziału, weźcie pod uwagę jego:
  - potrzeby edukacyjne,
  - możliwości,
  - **aspiracje**,
  - wiek.
- Unikajcie przypisywania nowych uczniów do ostatnich klas – takich, które kończą się egzaminami zewnętrznymi.
- Unikajcie przypisywania większych grup nowych uczniów do tych samych oddziałów, by nie zniechęcać do integracji i nie zakłócać procesu edukacyjnego.

Dlaczego to ważne?

Dzięki uwzględnieniu wszystkich powyższych czynników przy decydowaniu o przydziale do oddziału zwiększamy motywację ucznia do nauki i integracji. Doświadczenie pokazuje, że w klasach, do których dołączyło więcej nowych osób, integracja (w tym nawiązywanie nowych relacji w klasie i nauka języka polskiego) przebiega znacznie wolniej.

krok 5 Witamy nowego ucznia

- Ustalcie datę wejścia ucznia do klasy z kilkudniowym **wyprzedzeniem**, by dać nauczycielom i klasie czas na przygotowanie się.
- Zadbajcie, by nowego ucznia (i jego rodziców) w dniu przyjęcia **przywitał przedstawiciel dyrekcji** szkoły.
- W pierwszym dniu **oprowadźcie ucznia** po szkole, zapoznajcie go z pracownikami obsługi i nauczycielami.
- Przygotujcie **pakiet powitalny** dla ucznia i jego rodziców. Powinien on zawierać informacje na temat funkcjonowania szkoły, m.in. dziennika elektronicznego.
- Niech klasa, do której dołącza nowy uczeń, poświęci pierwszy dzień na **integrację**.

Dlaczego to ważne?

Zaplanowanie włączenia ucznia z wyprzedzeniem pozwoli nauczycielom lepiej przygotować się do lekcji. Powitanie osoby w pierwszym dniu ułatwi jej oswojenie się z nową sytuacją i zwiększy poczucie bezpieczeństwa. Integracja z klasą już pierwszego dnia pomoże zacząć nawiązywać znajomości i relacje.

---

krok 6 Pomagamy nowemu uczniowi w pierwszych dniach w szkole

- Zapewnijcie uczniowi dostęp do wszystkich potrzebnych **podręczników**. W razie potrzeby pomóżcie w skompletowaniu szkolnej **wyprawki**.
- Zadbajcie, by uczeń i jego rodzice mieli kontakt i mogli się skonsultować z pracownikiem szkoły lub wolontariuszem z zewnątrz, który mówi **w języku ukraińskim lub rosyjskim**.
- Zapewnijcie uczniowi **opiekę pedagoga lub psychologa** szkolnego. Specjalista powinien wesprzeć nauczycieli w pracy z nową osobą.
- Nowym uczniom przypiszcie chętnych **kolegów-opiekunów**, którzy wesprą ich w pierwszych tygodniach. Opiekunowie powinni otrzymać wsparcie pedagoga szkolnego.
- Po dwóch tygodniach od przyjęcia ucznia spotykajcie się z nim i jego rodzicami, by **zweryfikować oczekiwania i potrzeby**.

Dlaczego to ważne?

Proces przyjęcia ucznia do szkoły rozciąga się na pierwsze tygodnie jego funkcjonowania w nowym miejscu. Warto w tym czasie stale monitorować postępy młodej osoby w zakresie integracji. Często przebieg kilku pierwszych tygodni w szkole determinuje sukces lub porażkę procesu integracji.

Tekst powstał w partnerstwie z Norwegian Refugee Council.